

**Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 15. kalendářní týden,
7. dubna – 13. dubna 2024 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 15,
7 April – 13 April 2024**

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-7-13-april-2024-week-15>

Seznam onemocnění uvedených v aktualizaci za poslední týden:

- 1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP – týdenní monitoring**
- 2. Klasifikace variant SARS-CoV-2**
- 3. Cholera – Komory a Mayotte - 2024 - týdenní monitoring**
- 4. Shigella - infekce v pěti zemích EU v souvislosti s festivalem Darklands v Belgii, s kmeny rezistentními k mnoha běžně používaným antimikrobiálním látkám**
- 5. Spalničky - celosvětově - monitorování evropských ohnisek - měsíční monitoring**
- 6. Ptačí chřipka A(H9N2) - celosvětově - sledování případů u lidí**
- 7. Ptačí chřipka A(H10N3) - celosvětově - sledování případů u lidí**
- 8. Mpox - celosvětově 2022 - 2024**

1. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP – týdenní monitoring

Syndromická surveillance v primární a sekundární péči ukazuje, že akutních respiračních infekcí nadále ubývá a ve většině zemí EU/EHP se vrátily na výchozí úroveň.

Aktivita sezónní chřipky na úrovni EU/EHP nadále klesá v porovnání s předchozími týdny.

Za poslední tři týdny zůstává pozitivita testů v primární péči pod 10 %.

U tohoto ukazatele jsou i nadále pozorovány rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, přičemž většina z nich hlásí pokles pozitivity testů. Stejně tak se zvýšila pozitivita testů na úrovni sekundární péče pod 10 %.

Pokles sezónní chřipkové aktivity byl v letošním roce zaznamenán dříve v porovnání s trendy pozorovanými v posledních pěti letech (s výjimkou sezóny 2020/2021, kdy nebyla zaznamenána téměř žádná aktivita).

Většina zemí nyní hlásí základní nebo nízkou intenzitu chřipky a chřipce podobných onemocnění (ILI). Země nadále hlásí různorodé geografické rozšíření, což svědčí o pokračující heterogenitě chřipkové aktivity na úrovni jednotlivých zemí.

Ve 14. týden převládal v EU/EHP virus chřipky typu B. Během těchto dvou týdnů bylo detekováno více případů chřipky typu B než chřipky typu A. Detekce zůstávají nízké a nadále klesají.

Aktivita RSV na úrovni EU/EHP klesala.

Aktivita SARS-CoV-2 zůstala ve všech zemích EU/EHP nízká.

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace ze dne 15. března 2024 neprovedlo ECDC ke 12. dubnu 2024 žádné změny v klasifikaci variant vzbuzující obavy (VOC), variant zájmu (VOI), sledovaných variant (VUM) a deeskalovaných variant.

BA.2.87.1 byla přeražena ze sledovaných variant do variant, u nichž došlo k deeskalaci, a to z důvodu, že od prosince 2023 v celosvětovém měřítku nebyly v rámci EU/EHP zjištěny žádné nové detekce.

Vzhledem k nízké pozitivitě testů na SARS-CoV-2 existuje omezený počet vzorků pro posouzení prevalence cirkulujících variant v EU/EHP. Výpočty jsou založeny na hlášených vzorcích ze všech zemí. Variantám v EU/EHP dominuje BA.2.86. Od 8. dubna 2024 je podíl BA.2.86 v EU/EHP za 12. týden (18.-24. března 2024) 100,0 % (rozmezí: 33.3-100.0%).

Linie podobné XBB.1.5 se v EU/EHP vyskytují ve velmi nízké míře s podílem 0 % (rozmezí: 0,0-66,7%).

3. Cholera – Komory a Mayotte - 2024 - týdenní monitoring

Dne 10. dubna 2024 byly na území Mayotte zjištěny čtyři nové importované případy. K 10. dubnu 2024 bylo celkem hlášeno pět potvrzených případů cholery, žádné úmrtí. Zatím se uzdravila jedna osoby.

S ohledem na dostupné informace zůstává riziko přenosu nákazy v komunitě na Mayotte vysoké.

Od poslední dostupné aktualizace k 31. březnu bylo do 10. dubna zaznamenáno 413 nových případů cholery a 11 nových úmrtí na Komorách. K 10. dubnu 2024 bylo potvrzeno 1 068 případů cholery a 27 úmrtí v zemi.

4. *Shigella* - infekce v pěti zemích EU v souvislosti s festivalem Darklands v Belgii, s kmeny rezistentními k mnoha běžně používaným antimikrobiálním látkám

Přehled:

Belgie nahlásila dne 9. dubna 2024 nárůst výskytu *Shigella sonnei* s rozsáhlou rezistencí vůči lékům (XDR). Od ledna 2024 bylo zaznamenáno celkem 31 případů. Celkem bylo hlášeno 27 případů u mužů, jeden z nich se zúčastnil festivalu Darklands. Festival se konal v belgických Antverpách mezi 27. únorem a 4. březnem 2024, jedná se o akci zaměřenou na gbMSM (Gay, Bisexual and Men who have Sex with Men) s mezinárodní účastí.

V souvislosti s festivalem Darklands v Antverpách hlásily případy nákazy shigellou mezi gbMSM i další země EU: Německo (2), Irsko (2) a Nizozemsko (1). Dánsko nahlásilo jeden případ s návštěvou Belgie v cestovní anamnéze před 11. březnem 2024, ale s nejasnou souvislostí s festivalem. Výsledky sekvenace u případu v Belgii spojeného s festivalem Darklands ukazují na stejný kmen XDR *Shigella*, jaký byl dříve hlášen v několika zemích EU na konci roku 2022. Jeden ze dvou případů identifikovaných v Irsku, který také nahlásil účast na festivalu Darklands v Belgii ve dnech před nástupem příznaků, má odlišný sekvenční profil. Vykazuje však multirezistenci k běžně používaným antimikrobiálním látkám.

Hodnocení ECDC:

Bylo hlášeno sedm případů shigelózy v souvislosti s festivalem Darklands v Antverpách v Belgii (6) nebo v souvislosti s pobytem v Belgii před začátkem onemocnění (1).

Tato událost ukazuje potenciální ohnisko přenosu na hromadných shromážděních, kterých se gbMSM účastní. Vzhledem k tomu, že se *shigella* přenáší fekálně-orální cestou a může se šířit i pohlavním stykem, je třeba, aby si jedinci, kteří mají pohlavní styk s více anonymními či náhodnými sexuálními partnery, byli vědomi zvýšeného rizika nákazy. Další šíření z nakažených osob na sexuální partnery a kontakty v domácnosti po jejich návratu je možné.

Inkubační doba shigelózy se pohybuje od 12 hodin do čtyř dnů, obvykle však trvá jeden až sedm dnů.

Zdá se, že některé případy jsou spojeny s rozvíjejícím se klastrem XDR shigelózy v několika zemích EU/EHP, který začal v prosinci 2022.

Kmeny *S. sonnei* spojené s případy v epidemii v letech 2022-2024 jsou extenzivně rezistentní vůči léčivům a nejsou citliví na peniciliny, cefalosporiny třetí generace (CTX-M-15), aminoglykosidy, tetracykliny, sulfonamidy a azitromycin, sulfonamidy, chinolony a azitromycin, což vede k velmi omezeným možnostem léčby závažných infekcí.

Je velmi pravděpodobné, že se budou vyskytovat další případy tohoto kmene, zejména mezi gbMSM, a to nejen v zemích, které případy hlásí, ale i v ostatních členských státech.

Akce

Obecná opatření a preventivní sdělení týkající se vyvíjejícího se klastru bakterií XDR *Shigella* převážně postihující gbMSM byly popsány již dříve ([ECDC News Item 2023](#), [ECDC 2023 CDTR](#) a [ECDC RRA 2022](#)). Tato doporučení zůstávají v platnosti a jsou obzvláště důležitá s ohledem na nadcházející události a další gbMSM festivaly na jaře a v létě.

Je důležité, aby gbMSM, kteří se zúčastnili festivalu Darklands a mají příznaky onemocnění, neprodleně vyhledali lékařskou péči. Měli by informovat své lékaře o možné expozici a zdržet se sexuální aktivity. Orgány veřejného zdraví by měly zvážit spolupráci s organizacemi zaměřenými na gbMSM komunitu s cílem zvýšit její povědomí o riziku nákazy XDR *S. sonnei* v souvislosti s cestováním do Darklandu. Dále je důležité zvyšovat informovanost lékařů, včetně potřeby testování citlivosti na antimikrobiální látky. Sexuální partneři případů by měli být poučeni, aby včas vyhledali péči a testování.

5. Spalničky - celosvětově - monitorování evropských ohnisek - měsíční monitoring

V únoru 2024 nahlásilo údaje o spalničkách do Evropského systému dozoru (TESSy) 29 zemí. Bylo nahlášeno 623 případů z 21 zemí.

ECDC identifikovalo 4694 nových případů spalniček ve 20 zemích EU/EHP, včetně probíhajících ohnisek případů v Rakousku, na Kypru, ve Francii, Nizozemsku, Portugalsku a Rumunsku.

Bylo hlášeno třináct úmrtí na spalničky, v Rumunsku (12) a Irsku (1).

Celkově se přenos spalniček v EU/EHP za posledních 12 měsíců zvýšil, situace se v jednotlivých zemích liší. Některé země hlásí rozsáhlé epidemie a v jiných zemích se přenos nevyskytuje vůbec nebo je velmi nízký.

Příslušné aktualizace pro země mimo EU/EHP jsou k dispozici pro Švýcarsko, Velkou Británii a všechny regiony WHO kromě WHO EMRO.

6. Ptačí chřipka A(H9N2) - celosvětově - sledování případů u lidí

Ve Vietnamu byla hlášena nákaza člověka virem ptačí chřipky A(H9N2). Jedná se o první detekci viru A(H9N2) u člověka v zemi. Pacient žije před domem svého příbuzného, který se zabývá porážkou a prodejem drůbeže. Pacient má základní zdravotní potíže a chřipka A(H9N2) byla zjištěna v Pasteur Institute in Ho Chi Minh City dne 1. dubna. Nebyly hlášeny žádné sekundární případy, ale vyšetřování stále probíhá. Od roku 1998 bylo celosvětově potvrzeno 136 případů A(H9N2) u lidí, včetně dvou úmrtí. Většina dosud hlášených případů se vyskytla v Číně (122 případů). V EU/EHP dosud nebyl zaznamenán žádný případ u člověka. Riziko pro lidské zdraví v EU/EHP je v současné době považováno za velmi nízké.

7. Ptačí chřipka A(H10N3) - celosvětově - sledování případů u lidí

V dubnu 2024 byla v Číně a celosvětově hlášena třetí nákaza člověka ptačí chřipkou A(H10N3). U dospělé osoby se v únoru 2024 rozvinul těžký zápal plic po kontaktu s drůbeží. Přenos z člověka na člověka nebyl prokázán. Riziko pro lidské zdraví v EU/EHP je považováno za velmi nízké.

8. Mpox - celosvětově 2022 - 2024

Od začátku ledna 2024 do 8. dubna 2024 bylo zaznamenáno 323 případů mpox v 17 zemích EU/EHP: Španělsko (150), Itálie (50), Francie (36), Německo (28), Portugalsku (13), Rakousko (7), Belgie (7), Česká republika (7), Nizozemsko (7), Švédsko (5), Polsko (4), Řecko (3), Slovensko (2), Maďarsko (1), Irsko (1), Lucembursko (1) a Norsko (1). Od začátku globální epidemie mpox v květnu 2022 bylo potvrzeno celkem 22 298 případů mpox (včetně 10 úmrtí). Případy byly hlášeny do TESSy z 29 zemí EU/EHP. Podrobný přehled a analýza údajů je [ve společném regionálním dokumentu ECDC a WHO](#).